

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בוהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

להבין דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - ויגש רי.

והקל נשמע בית פּרעה. רבי (אלעזר) אבא פתח ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי. בא ראה, כל אדם שמתפלל תפלתו (וקם) לפני רבונו, צריך לו להקדים לו ברכות בכל יום ויום ולהתפלל תפלתו לפני רבונו בזמן שצריך.

בבקר לאחז בימין של הקדוש ברוך הוא, במנחה לאחז בשמאל. ותפלה ובקשה צריך לאדם בכל יום ויום כדי להאחו בו. ובארנו מי שמתפלל תפלתו (ועומד) לפני רבונו, צריך לו שלא לשמע קולו בתפלתו, ומי ששומע קולו בתפלתו, תפלתו לא נשמעת. מה הטעם? משום שהתפלה אינה אותו הקול שנשמע, שאותו קול שנשמע אינו תפלה. ומה היא תפלה? זהו קול אהר שתלוי בקול שנשמע. ומי הוא הקול שנשמע? זה אותו הקול שהוא בוא"ו, הקול שתלוי בו, זהו קל בלי וא"ו.

ומשום כך לא צריך לאדם לשמע קולו בתפלתו, אלא להתפלל בלחש באותו הקול שלא נשמע, וזו התפלה שמתקבלת תמיד, וסימן לדבר - והקל נשמע. קל בלי וא"ו, נשמע. זו היא התפלה שהיא בחשאי, שכתוב בהנה וקולה לא ישמע. זו היא התפלה שמקבל הקדוש ברוך הוא כשנעשית בתוך רצון וכונה ותקון בראוי, וליחד את היחוד של רבונו בראוי בכל יום.

רבי אלעזר אמר, הקול בחשאי זהו קול עליון שכל הקולות יוצאים משם. אבל קל בלי וא"ו, זהו התפלה של מטה, שהיא חולקת להתעלות בוא"ו ולהתחבר בו.

בא ראה, והקל נשמע, זה הוא הקל בלי וא"ו, זהו הקול שבכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני. נשמע, כמו שנאמר קול ברמה נשמע. ברמה, מה זה ברמה? זה הוא העולם העליון, העולם הבא, וסימן לדבר - מן הרמה ועד בית א-ל, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. פאן ברמה - זה העולם העליון, שהרי בשעה שהיא שברמה נשמע, אז מה כתוב? (ישעיה כב) ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לכבי ולמספד וגו'.

והקל נשמע בית פּרעה. רבי (אלעזר) אבא פתח ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי. תא חזי, כל בר נש דצלי צלותיה (וקם) קמי מאריה, אצטריך ליה לאקדמא ליה ברכאן בכל יומא ויומא, ולצלי צלותיה קמי מאריה בזמנא דאצטריך.

בצפרא, לאחדא בימינא דקודשא בריך הוא. במנחה, לאחדא בשמאלא. וצלותא ובעותא, אצטריך ליה לבר נש בכל יומא ויומא בגין לאתאחדא ביה. ואוקימנא, מאן דצלי צלותיה, (וקם) קמי מאריה, אצטריך ליה דלא למשמע קליה בצלותיה. ומאן דאשמע קליה בצלותיה, צלותיה לא אשתמע.

מאי טעמא. בגין (דף רי ע"א) (שמות ר"ב ע"ב) דצלותא, לאו איחי החיא קלא דאשתמע. דהחיא קול דאשתמע לאו היא צלותא. ומאן איחי צלותא. דא קלא אחרא, דתליא בקלא דאשתמע, ומאן הוא קלא דאשתמע. דא החיא קול דהוא בוא"ו, קלא דתליא ביה, דא החיא קל בלא וא"ו.

ובגין כך, לא אצטריך ליה לבר נש למשמע קליה בצלותיה, אלא לצלח בלחש, בהחיא קלא דלא אשתמע. ודא היא צלותא דאתקבלת תדיר. וסימניה, והקל נשמע, קל בלא וא"ו, נשמע. דא היא צלותא דהיא בחשאי. דכתוב בהנה, (שמואל א א) וקולה לא ישמע. דא היא צלותא דקודשא בריך הוא קביל, כד אתעביד גו רעותא וכוונה ותקונא בדיקא ואות, וליחדא וחדא דמריה בדיקא יאות בכל יומא. ומשום כך לא צריך לאדם לשמע קולו בתפלתו, אלא להתפלל בלחש באותו הקול שלא נשמע, וזו התפלה שמתקבלת תמיד, וסימן לדבר - והקל נשמע. קל בלי וא"ו, נשמע. זו היא התפלה שהיא בחשאי, שכתוב בהנה וקולה לא ישמע. זו היא התפלה שמקבל הקדוש ברוך הוא כשנעשית בתוך רצון וכונה ותקון בראוי, וליחד את היחוד של רבונו בראוי בכל יום.

רבי אלעזר אמר, קלא בחשאי, דא היא קלא עלאה, דכל קליו נפקין מתמן. אבל קל בלא ו, דא היא צלותא דלתתא, דאיחי אלא לאסתלקא בוא"ו ולאסתברא ביה.

תא חזי, והקל נשמע, דא הוא קל בלא וא"ו. דא היא קלא דבבאת על מקדש ראשון ועל מקדש שני. נשמע, כמו דאת אמר, קול ברמה נשמע. ברמה, מאי ברמה. דא הוא עלמא עלאה, עלמא דאתי. וסימניה, מן הרמה ועד בית א-ל, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. הכא ברמה, דא עלמא עלאה. דהא בהחיא שעתא די ברמה נשמע. פדיון מה פתיב, (ישעיה כב) ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לכבי ולמספד וגו'.

והקל נשמע, לעילא לעילא. מאי טעמא. בגין דוא"ו אתרחק ואסתלק מניה, ובדין רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה פי איננו. פי איננו, פי איננו, פי איננו מבעי ליה. אלא פי איננו, והא אוקימנא, פי איננו, דבעלה לא אשתבה עמה. דאלמלא בעלה ישתבה עמה, תתנחם עליהו. דהא בדין בנהא, לא יהוין בגלותא. ובגין דאיננו, לאו איהי מתנחמא על בנהא, בגין דבנהא אתרחקו מנה, על דאיננו עמה.

תא חזי, בית פרעה, דא הוא סימניה לעילא, ביתא דאתפרעו ואתגלוין מניה כל נהורין וכל בוצינין, כל מה דהוה סתיב, מתמן אתגלי. ובגין כה, קודשא ברוך הוא אפיק כל נהורין וכל בוצינין, בגין לאנתרא להווא קול, דאקרי קל בלא וא"ו.

בא ראה, בית פרעה - זה הוא סימן לדבר למעלה, הבית שנפרעים ומתגלים ממנו כל האורות וכל המאורות, כל מה שהיה סתום משם התגלה, ומשום כך הקדוש ברוך הוא הוציא את כל האורות וכל המאורות, כדי להאיר לאותו הקול שנקרא קל בלי וא"ו.

תא חזי, בד יקים קודשא ברוך הוא להאי קל מעפרא, ויתחבר בוא"ו, בדין כל מה דאתאכיד מנייהו בזמנא דגלותא, ויתחדר ויתעדנו בנהורין עלאין דאתוספן מגו עלמא עלאה. במא דאת אמר, (ישעיה כז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאוי האובדים בארץ אשור והנדהים בארץ מצרים והשתחוו לה' בחר הפקדש בירושלם:

והקל נשמע, למעלה למעלה. מה הפעם? משום שוא"ו התרחק והסתלק ממנה, ואז רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה פי איננו. פי איננו? פי איננו צריך היה להיות! אלא פי איננו, והנה בארנו פי איננו, שבעלה לא נמצא עמה, שאלמלא היה בעלה נמצא עמה, תתנחם עליהם, שהרי אז בניה לא יהיו בגלות, ומשום שאיננו, אינה מתנחמת על בניה, משום שבניה התרחקו ממנה על שאיננו עמה.

בא ראה, בית פרעה - זה הוא סימן לדבר למעלה, הבית שנפרעים ומתגלים ממנו כל האורות וכל המאורות, כל מה שהיה סתום משם התגלה, ומשום כך הקדוש ברוך הוא הוציא את כל האורות וכל המאורות, כדי להאיר לאותו הקול שנקרא קל בלי וא"ו.

בא ראה, באשר יקים הקדוש ברוך הוא לזה הקול מהעפר ויתחבר באות וא"ו, אז כל מה שנאכד מהם בזמן הגלות יחזור ויתעדנו באורות עליונים שנוספים מתוך העולם העליון, כמו שנאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאוי האובדים בארץ אשור והנדהים בארץ מצרים והשתחוו לה' בחר הפקדש בירושלם:

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

תורה לח

לשון רבנו זכרנו לברכה

מרכבת פרעה וחילו ירח בים וכו': (שמות טו)

א פי צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת, אם הוא דבוק בהשם ויתברך. והסימן של דבקות הוא תפלין, פי תפלין הם סימן על הדבקות:

ב ואי אפשר לבוא לבחינת תפלין אלא שיעלה את הדבור ויתקנהו. פי הדבור שהוא רוח פיו של הקדוש ברוך הוא, שהוא בחינת: מלכות - פה, הוא בחינת ים, שכל הנחלים הולכים לתוכו, כמו שכתוב (קהלת א): כל הנחלים הולכים אל הים; והוא בחינת אדני, כמו שכתוב (תהלים נא): אדני שפתי תפתח. וכשפוגמין הדבור, שהוא אדני, אז עלידי הפנים, נעשה מרוח פיו, רוח סערה. פי כ"ז אותיות כל אחד לכול מעשרה, גימטריא ר"ע. ונעשה מבחינת הדבור, הינו מבחינת אדני ר"ע אותיות, סערה; ס"ה הוא אדני, ור"ע אותיות. וזה בחינת (תהלים קמח): רוח סערה עושה דברו - שעושים ומתקנים את הדבור, ומעלים אותו מבחינת רוח סערה. ורוח סערה הנה הוא מקטרג הגדול, שממנו באים כל הקטרגים והנסיונות, והוא אחר הדברים, שהוא יזנק מהדבור, בשמוצא פתח לינק. הינו: לפתח הטאת (בראשית ד); וכתוב (מיכה ז): שמר פתחי פיה וכו'.

וכמו שכתוב בזהר (וירא קימא): ויהי אחר הדברים והאלקים נסה את אברהם, והוא מסער גופה דברינש. וכל המלשינות והרעות שהדברים על אדם בא מרוח סערה, מאחר הדברים הנה, פי הוא בחינת קין כל בשר (בראשית ו) - שעושה קין וסוף לכל בשר. ובני אדם שהם דנים את כל אדם לבח חובה, והוקרים תמיד על חיובת בני אדם, הם מבחינת קין כל בשר, כמו שכתוב (איוב כח): קין שם לחשוד ולכל תכלית הוא חוקר, (עיין בזהר מקץ קצנא) - שהוא חוקר תמיד לעשות תכלית וכליון לכל דבר, ולעורר דין וזלזולין וזלזולין, כמו שכתוב (ישעיה נז): והרשעים פים נגרש, פי השקט לא יוכל. וצריך כל אדם לראות לאכפאי סטרא דקין כל בשר תחת הדבור של הקדשה, כמו שכתוב בזהר (ויחי רחל. ובוזהר בלק רז): אקרי לגפן עירה - גפן דא בנכתי ישראל, כמו שכתוב (תהלים פ): ופקד גפן זאת; וכמו שכתוב (בראשית מט): וזאת אשר דבר. וכשהוא כופף את רוחו סערה, דהינו שהוא נוטל ממנו כל הדבורים שנפלו לתוכו, אז: יקם סערה לדממה (תהלים קז):

ג וצריך להעלות את הדבור לשרשו, שהוא הזרוע, שהם המש אצבעין שביד שמאל, שהם המשה גבורות, שהם בחינת חמשת מוצאות הפה. פי עקר הדבור - עלידי חמשת מוצאות הפה, שהם הגבורות. כמו שכתוב (שם קו): מי זמלל גבורות ה'; שעל ידי גבורות נעשה הדבור, כמו שכתוב (שם קמח): וגבורתך ידברו;

וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (ירמיה כג): הֲלוֹא כֹה דִבְרֵי בָאֵשׁ נָאֵם ה'; וְהִתְחַלַּת עֲלִיּוֹת שֶׁל הַדְּבֹר, הוּא מֵרָאשׁוֹ, הֵינּוּ מֵהַמְּבַחֵר הָאֲמֵת שֵׁיִשׁ בְּהַדְּבֹר, שֶׁהוּא נִקְרָא רֹאשׁ. כִּי יֵשׁ כַּמֶּה אֲמֵת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ (סְנַהֲדְרִין צו): אֲמֵת נֶעְשֶׂה עֲדָרִים, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים קט): רֹאשׁ דְּבִרְךָ אֲמֵת. כִּי קִדְּם תִּקְוֵנוּ, הִיָּה בְּכַחֲיוֹת (דְּנִיאֵל ח): וְתִשְׁלַף אֲמֵת אֲרָצָה; וְלֹא הִיָּה יְכוּל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבַר אֲמֵת, מִחֲמַת שְׂרִיחַ סְעָרָה בְּלִבֵּל אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים קז): יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת; וּכְשֶׁמִּתְקַנְנוּ, אָזִי אֵינִי לוֹ בְּלִבּוֹל. וְזֶה בְּהִינּוֹת (פִּסְחִים ג): עַקֵּם הַכְּתוּב תִּשְׁעֵ אוֹתֵיִת, שְׁלֹא לְהוֹצִיא דְבַר מִגְּנֵה מִפְּנֵי. זֶה רָמַז, בְּשְׂרִיחַ סְעָרָה שׁוֹלֵט, אָזִי אֵינִי בִּיכְלַת לְדַבֵּר בְּדִרְךָ יִשְׂרָאֵל, כִּי הָרוּחַ מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, וְצִרִיף לְעַקֵּם אֶת הַדְּרִיף:

ד וְתִקְוֵנוּ הַדְּבֹר הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵדִין בְּצַר לְאָדָם, בְּעֵנִיּוֹת וּבְדַחֲקוֹת, שֶׁהוּא בְּהִינּוֹת לִילָה*, שְׁאֵז שֶׁלְּטַנּוֹתָא דְקַיִן כֹּל בְּשַׁר. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: קַיִן שָׁם לַחֲשֹׁד, וְכָתִיב (בְּרֵאשִׁית א): וְלַחֲשֹׁד קָרָא לִילָה. וְחֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה אֲמָרוּ (חַגִּיגָה יב): הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּלִילָה, מוֹשִׁיבִין עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם. חֶסֶד, הוּא בְּהִינּוֹת בְּקַר דְּאֲבָרְהָם. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֶהַר (מִקְץ דָּף רג): הַבְּקָר אוֹר – דָּא בְּקַר דְּאֲבָרְהָם; וְהַאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ – אֲנָוֵן מְאִרֵי דְדִינֵינוּ; הַמָּה וְחַמּוּרֵיהֶם – אֲנָוֵן וְכֹל סֵטֵר מִסְּאָבָא. וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (רוֹת ג): שִׁכְבִי עַד הַבְּקָר. אָזִי נוֹפְלִים כֹּל הַמְּקַטְרְגִים הַשּׁוֹלְטִים עַל הַדְּבֹר, וְאֵז הַדְּבֹר יוֹצֵא בְּשִׁיר וְשִׁבַּח וְחִלּוֹל לְחֻקְדוּשֵׁי-פְרוּדֵיהוּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים פג): אֲלֵקִים אֵל דְּמִי לָךְ; וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים ל): לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם; וְאֵז: בְּרִן יַחַד בּוֹכְבֵי בְּקַר וְכוּ' (אִיּוֹב לח). וְזֶהוּ (תְּחִלִּים קכב): עוֹמְדוֹת הֵיוּ רְגְלֵינוּ; כִּי הַדְּבֹר נִקְרָא רְגֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מא): צִדְקָ יִקְרָאֵהוּ לְרְגְלוֹ; וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים נח): צִדְקָ תַּדְּבִרוּן. בְּשַׁעֲרֵיךָ יְרוּשָׁלַיִם – עֲלִיָּדֵי הַתּוֹרָה, כְּפִרוּשׁ רִש"י (וְהוּא מְדַבְּרֵי רו"ל מִכּוֹת י):

ה וּכְשֶׁמִּשְׁמַעְלָה אֶת הַדְּבֹר לְשִׁרְשׁוֹ, הֵינּוּ לְגַבּוּרֹת, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ בְּשִׁלְהֶבֶת הַגְּבוּרֹת, וּמְעוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם וְתַבְרָה, אָזִי נִכְנָס אוֹר שֶׁרֵשׁ שֶׁל הַגְּבוּרֹת, הֵינּוּ חֲמִימוֹת חֲלֹב*. כִּי שֶׁרֵשׁ הַגְּבוּרֹת הֵם בְּלֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים לט): הֵם לְבֵי בְּקַרְבֵי בְּהִינּוֹת וְכוּ'. וְשֵׁם שֶׁרֵשׁ אֲמֵתֵי שֶׁל הָאֲמֵת שֶׁל הַדְּבֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם טו): וְדוֹבֵר אֲמֵת בְּלִבּוֹ; וּמִתְחִיל לְדַבֵּר בְּחִימוֹת שְׁבִלֵב, דְּבַר אֲמֵת שְׁבִלֵב. וּכְשֶׁמִּדְבֵּר בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ דְּבַרֵי אֲמֵת שְׁבִלֵבוֹ, בְּהַתְּעוֹרְרוֹת בְּתְשׁוּבָה, וְרוּאָה פְּחִיתוּתֵנוּ וְגִדְלַת הַבּוֹרָא. כִּי עַד עַכְשָׁנוּ הַשְׁלִיף הַטְּאֵתֵנוּ אַחַר כְּתִפּוֹנוּ וְלֹא עֵינֵנוּ בְּהַם, וְעַכְשָׁנוּ בְּשִׁירְדֵעַ אוֹתָם, אָזִי נִכְנָס בּוֹ בּוֹשָׁה גְּדוּלָה עַל גְּדֵל פְּשְׁעֵינוּ, בְּגִיד רַב וְשִׁלִּיט עִקְרָא וְשִׁרְשָׁא דְכָל עֲלָמוֹן. (י"א שֶׁבְכָאן צְרִיכִין לְהַעֲתִיק הַהֲגַה הַשְּׁלִישִׁית, וְכֵן הוּא בְּכַת"י, וְהַכֹּל עוֹלָה בְּקַנָּה אַחַד, וְעִיִּין פּע"ח). וְהַבּוֹשָׁה הַזֹּאת עֲדוֹן אֵינְנָה בְּפַעַל, הֵינּוּ שֶׁהַבּוֹשָׁה הוּא בְּפִנְיָמוּיּוֹת, וְאֵינִי מִתְּגַלָּה עַל פְּנֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים סט): בִּסְתָה כְּלָמָה פְּנִי. כִּי זֹאת הַבּוֹשָׁה הִיא קִדְּם הַתְּשׁוּבָה, וְזֶה יְדוּעַ אֵינִי דוֹמָה בּוֹ כְּפֶר לְבֹן כְּרָה, כֹּל מַה שֶׁמְקַרֵּב בְּיֹתֵר אֶל הַמְּלָךְ, בְּשִׁתּוֹ גְּדוּלָה, וְכֹל מַה שִׁיּוּדֵעַ בְּיֹתֵר בְּכַבּוֹד הַמְּלָךְ, הוּא בּוֹשׁ יוֹתֵר מִהַמְּלָךְ. וְקִדְּם הַתְּשׁוּבָה, עֲדוֹן יְדוּעַתוֹ בְּקִטְנוּתוֹ, עֲלִיָּדֵיִזְהָ בְּשִׁתּוֹ אֵינֵנוּ בְּפַעַל עַל פְּנֵינוּ, כִּי הַטְּאֵתֵנוּ מְטַמְּמִין שְׁכֵלּוֹ וְיִדְעֵתוֹ, עֲלִיָּדֵי רֹחַ שְׁטוֹת שְׁפָקְרָבוֹ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ (סוֹטָה ג): אֵינִי אָדָם עוֹבֵר עָבְרָה וְכוּ'*. אֲכַל אַחֲרֵיכֶם בְּשַׁעֲשׂוּשָׁה תְּשׁוּבָה, וּמְסִיר מִמֶּנּוּ הַטְּפָשׁוֹת, וְנִתְוַסֵּף בּוֹ

שְׁכֵלּוֹ – אָזִי הוּא מִתְּבַיֵּשׁ בְּיֹתֵר, וְנִתְגַּלָּה הַבּוֹשָׁה עַל פְּנֵינוּ. וְהַבּוֹשָׁה הַזֹּאת הוּא בְּהִינּוֹת אוֹר הַתְּפִלִּין, * שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל פְּנֵינוּ בְּמַצְחוֹ. וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַבּוֹשָׁה הִיא בְּמַצְחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ג): וּמַצְחָה אִשָּׁה זוֹנָה הִיָּה לָךְ, מֵאַנְתָּ הַכֶּלֶם. וְזֶה פְּרוּשׁ (מִשְׁלֵי ב): אֵז תְּכִיִן יִרְאֵת ה', כְּמוֹכָא בְּזֶהַר הַקְּדוּשׁ (בְּהַקְדַּמַת הַתִּיקוּנִים דָּף ט): תְּפִלִּין הֵם בְּהִינּוֹת אֲמָא עַל בְּרָא, וְאֵם לְבִינָה תִקְרָא (מִשְׁלֵי ב). וְזֶה פְּרוּשׁ: אֵז תְּכִיִן; הֵינּוּ עֲלִיָּדֵי בִינָה יִתְרָה שְׂוִיחָה בְּהַפְרַת הַבּוֹרָא, עֲלִיָּדֵיִזְהָ: יִרְאֵת ה', הֵינּוּ בְּהִינּוֹת תְּפִלִּין, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵכוֹת ו): וְרָאוּ כֹל עַמֵי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וְיִרְאוּ מִפְּנֵיךָ, אֵלֵינוּ תְּפִלִּין. כִּי הִירְאָה הוּא הַבּוֹשָׁה, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ (נְדָרִים כ): יִרְאֵת ה' עַל פְּנֵיכֶם – זֶה הַבּוֹשָׁה, שֶׁהִיא עַל הַפְּנִיָּם, הֵינּוּ בְּהִינּוֹת תְּפִלִּין עֲלִיָּדֵי בִינָה, שֶׁהִיא אֲמָא עַל בְּרָא. וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵכוֹת יא): תְּפִלִּין נִקְרָאִין פְּאָר, שְׁנַאֲמַר: פְּאָרְךָ חֲבוּשׁ עֲלֵיךָ. וּפְאָר הוּא בְּלָלוֹת הַגְּוֹנִין, כִּי הַהַתְּפָאָרוֹת – עֲלִיָּדֵי בְּלָלוֹת הַגְּוֹנִין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מט): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר; כִּי הֵם בְּלוּלִין מִגְּוֹנֵי סְגִיאֵין. וְזֶה שְׁאֵנּוּ רוּאִים, בְּשִׁאֲדָם מִתְּבַיֵּשׁ נֶעְשֶׂה כַּמֶּה גְּוֹנִין. וְכִּזְהוּ יְכוּלִים אָנוּ לְהִבְיֵן, אִם יֵשׁ לְאָדָם יִרְאֵת שָׁמַיִם, הֵינּוּ בּוֹשָׁה, לְאַחַר תִּקְוֵנוּ הַטְּמָא, כְּשֶׁאָנוּ מִסְּתַפְּלִין עַל פְּנֵינוּ, וְנוֹפֵל עֲלֵינוּ יִרְאָה וּבּוֹשָׁה, הֵינּוּ שְׁנַמְשֵׁף עֲלֵינוּ דַּעַת בְּגִדְלַת הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּד שָׁמוֹ. וְזֶה פְּרוּשׁ: אֵז תְּכִיִן יִרְאֵת ה', פְּרוּשׁ, בְּזֶה תְּכִיִן שֵׁיִשׁ לוֹ יִרְאֵת ה'. וְדַעַת אֲלֵקִים תִּמְצָא, הֵינּוּ כְּשִׁימְצָא גַם לָךְ דַּעַת בְּגִדְלַת הַבּוֹרָא, הֵינּוּ בּוֹשָׁה וְיִרְאָה. וְזֶה בְּהִינּוֹת: וְרָאוּ כֹל עַמֵי הָאָרֶץ וְכוּ' וְיִרְאוּ מִפְּנֵיךָ; הֵינּוּ שְׁנַמְשֵׁף עֲלֵיהֶם גַּם בֵּן יִרְאָה:

ו וּמִשָּׁה גַם בֵּן זָכָה לְאוֹר הַתְּפִלִּין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֶהַר (בְּהַשְׁמָטוֹת בְּרֵאשִׁית רסב): וַיִּתְנַצְּלוּ אֶת עֲדָנָם – דָּא תְּפִלִּין. וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל – שְׁלִקַּח אוֹתָן הָאוֹרוֹת, מִלְּשׁוֹן (אִיּוֹב כט): בְּהֵלוּ גֵרוֹ עָלֵי רֵאשִׁי. (עִיִּין בּוֹזֵהַר בְּרֵאשִׁית דָּף נב: כִּי תִשָּׂא דָף קצד). וְזֶהוּ (שְׁמוֹת לד): כִּי קָרָן עוֹר פְּנֵינוּ; עַל שֵׁם: קָרָן אַחַת הִיָּה לוֹ בְּמַצְחוֹ (חֻלּוּן ס). זֶה בְּהִינּוֹת תְּפִלִּין, שֶׁהוּא בְּמַצְחָה, וְעֲלִיָּדֵיִזְהָ: וְיִרְאוּ מִגְּשֵׁת אֱלֹהֵינוּ, כִּי הָאִיר עֲלֵיהֶם הִירְאָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: אֵז תְּכִיִן יִרְאֵת ה' וְכוּ'. וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בְּרֵכוֹת יב): הַעוֹבֵר עֲבָרָה וּמִתְּבַיֵּשׁ בָּהּ מוֹחְלִין לוֹ מִיָּד; כִּי הַעֲבָרָה מְכַנֵּס בְּאָדָם רוּחַ שְׁטוֹת, וְעֲלִיָּדֵי בּוֹשָׁה מִחֻזֵּר הַמְּחִיין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: אֵז תְּכִיִן יִרְאֵת ה' בְּנ"ל: וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חֻמְיֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (נְדָרִים כ): מִי שֵׁיִשׁ בּוֹ עֲזוּת, בְּיָדוֹעַ שְׁלֹא עָמְדוּ רְגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי; כִּי אָדָם הִרְאִישׁוֹן פָּנָם בְּכַחֲיוֹת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּהִינּוֹת עֵין חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה לח): ה' עֲלֵיהֶם יִחַי; וְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא, וְעֲלִיָּדֵיִזְהָ: וַיִּגְרַשׁ אוֹתוֹ מִגֵּן עֲדָן (בְּרֵאשִׁית ג); כִּי עֲזוּתֵי פָּנָם לְגִיְהֵנָם (אֲבוֹת פ"ה); וְכֵד תֵּב בְּתִיּוֹבְתָא, כְּתִיב (שֵׁם); וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּתָנוֹת עוֹר – דָּא תְּפִלִּין (כְּמוֹכָא בְּתִיקוּנֵים תִּיקוֹן סט דָּף קה). וְזֶה פְּרוּשׁ (חֻלּוּן ס): שׁוֹר שֶׁהַקְּרִיב אָדָם הִרְאִישׁוֹן קָרָן אַחַת הִיָּתָה לוֹ בְּמַצְחוֹ; כִּי עֲלִיָּדֵי תְּקַרְבָּה, הֵינּוּ עֲלִיָּדֵי הַתְּשׁוּבָה, זָכָה לְבְּהִינּוֹת תְּפִלִּין, שֶׁהוּא בְּהִינּוֹת קְרוֹן עוֹר הַפְּנִיָּם. וְקִיֵּן, שֶׁהִיָּה מְזַהֶמֶת הַנְּחָשׁ, כְּתִיב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ד): לָמָּה נִפְלוּ פְּנֵיךָ; שֶׁהוּא בְּהִינּוֹת אוֹר הַתְּפִלִּין, שֶׁהוּא קְרוֹן עוֹר הַפְּנִיָּם. וְקִיֵּן חִבְיָא מִפְּסִלַת, שֶׁרְאָה חוֹב לְכָל אַחַד, וְאֵיתָא (בְּמַדְרַשׁ תְּנַחֲמוּא פ' בְּרֵאשִׁית): וַיִּשֶׁם לְקִיֵּן אוֹת – שְׁזָרַח לוֹ קְרוֹן, הֵינּוּ בְּנ"ל. וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּקִיֵּן (שֵׁם): וַיִּשָּׁב בְּאָרְצָן נוֹד קְדַמַת עֲדָן. פְּרוּשׁ, שְׁלֹא זָכָה לְעֲדוֹן, עֲלִיָּדֵי שֶׁפָּנָם בְּאוֹר הַתְּפִלִּין. וְזֶה

קדמת, ראשי-תבות: קרקפתא דלא מנח תפלין. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ז): מי שיש בו עוונת, בידוע שנכשל באשת איש; כי קון עמד על תאומתו של הכל, כמו שכתוב (שם): ויהי בהיותם בשדה. וישראל שעמדו על הר סיני, פסקה והמתן, הינו זהמת הנחש; ועפ"ם שלא עמדו, לא פסקה והמתן (שבת קמו). וזה: בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו; רגלי דיקא, כי אין להם רגלים, כמו שכתוב (בראשית ג): על גהנך תלך. וזה שכתוב (בזוהר): וישם ה' לקון אות, ופרש רש"י: ההויר מוראו עליהם, כמו שכתוב: וראו כל עמי הארץ; כמו שכתוב (בזוהר): כד תב בתיבתא, וישם ה' לקון אות (תיקון סט דף קה):

ז וזה שפטר התנא (בכורות נז): ארו נפל במקומנו, ועברו עליו י"ו (ששהעשר) קרנות על הדו. כי ידוע, שהצדיק שעובד את ה' בדבקות גדול ובשכל גדול, כשנזפל לאיזה מדרגה פחותה ממנה, אף-על-פי שזאת המדרגה שהוא עכשו בה, גם היא מדרגה גדולה לערך שאר הצדיקים, אבל מחמת שלפי ערכו הוי לה נפילה, הוא מתבייש בזה המדרגה כאלו חטא איזה חטא, ועושה תשובה על-יזה כאלו חטא, ובא על-ידי-יזה לבושה גדולה, הינו בהינת תפלין, בהינת אז תבין יראת ה'; ובא לבהינת ידיעה חדשה והכרה. ועשר הארת התפלין באים על-ידי הלוחות, כמוכא (בזוהר בראשית וכי תשא הנ"ל): כשאמרו ישראל נעשה ונשמע, וכו' לחגירת זינא עלאה. ומשה זכה לקרון עור פנים, מאור הלוחות, כי הם המוחין בעצמן, כי על-ידי הודו השכל בתורה נתחדדו המוחין, ונתוסף בו הכרה ומתבייש ביותר. והלוחות הם שרש התורה, ונקראים י"ו, על-שם עשרת הדברות, וארפן ואו ורחפן ואו (כ"ב יד). והצדיק נקרא ארו בלבנון. וזה שפטר התנא בשבחו של הצדיק, שהיה צדיק בדורו, ונפל במקומנו, כי בודאי מדרגת התנא היתה גם כן גדולה, אבל לפי ערך הצדיק היתה נפילה. ועברו – לשון התגלות, כמו שכתוב (שמות יב): ועבר ה' לנגף את מצרים; ותרגם אנקלוס: ואתגלי י"ו קרנות על הדו – הינו על-ידי הודו שכלו וחדוש שכלו, שקבל על-ידי התורה שנקרא י"ו כנ"ל, נתגלה קרון עור הפנים, הינו בוששה, בהינת תפלין. גם הקדוש ברוך-הוא נקרא מקומו של עולם. וזה פרוש: נפל במקומנו; שנפל להשגות אלקות לפי השגתנו, הגם שגם השגתנו גדולה, אבל לפי ערכו הוי לה נפילה, ששב בתשובה, ומתבייש בהשגתנו. וזה פרוש: בראשית – ירא בשת, כי היראה הוא הבוששה. תפון ראשי תפון בת, אלה ראשי בית אבותם (שמות ו). הינו תלת גונון דעינא בת עין, רמו מקום התפלין, ולמוטפות בין עיניו (שם יג), ותלת גונון דעינא וכת עין, הם ארבע פרשיות: וזה פרוש (ישעיה נח): אם תשיב משבת רגלך עשות הפצד ביום קדשי. כי שבת – בהינת בוששה. רגלך – בתחלה צריך לתפון הדבור, הנקרא רגל. ואידו תתפון הדבור, עשות הפצד ביום קדשי. כי זהמת הנחש גרם שלשים ותשע קללות, שלשים ותשע מלאכות, וצריך כל אדם להמשיך קדשת שבת, לקדש ימי החל, כדאיתא במכילתא: זכור את יום השבת – זכרוהו מאחד בשבת; ולפי הקדשה שמקדש ימי החל, כן נדחה זהמת הנחש, קץ כל בשר, שהוא בהינת רוח סערה, ועל-ידי-יזה עולה הדבור. וזה פרוש: עשות הפצד – כשאתה עושה הפצד, הינו בימי החל. ביום קדשי – ידמה כאלו עכשו יום קדשי. הינו שתמשיך מקדשת שבת על ימי החל, ותקדישם משלשים ותשע

מלאכות. וזה (חגיגה יב): תניא רבי יוסי אומר: אזי להם לבריות, רואים ואינם יודעים מה רואים, הארץ עומדת על עמודים – הינו בינה, ארץ החיים, שממנה תוצאות התפלין כנ"ל. והתפילה נקרא עמוד, על-שם (תהלים קו): ויעמד פינחס. ועמודים – בהינת תפלה, על המים – הינו על הלב, כמו שכתוב (איכה ב): שפכי כמים לבך נכח פני ה'. ומים על החרים – זו בהינת תורה, שעליה נתעורר חסד אברהם. כי החרים זו תורה, שהוא מרומם, כמו שכתוב (משלי ח): כי מלכים ימלכו. גם אברהם נקרא הר, כמו שכתוב (בראשית יט): החרה המלט. וחרים על הרוח – הינו רוח פיו של הקדוש-ברוך-הוא, הינו בהינת דבור, שעל-ידי התורת חסד נתעלה הדבור כנ"ל, כמו שכתוב: שכבי עד הבקר. ורוח על סערה – הינו שבהינת קץ כל בשר, הוא בהינת אחר הדברים, הוא יזנח מהדבור, ונעשה רוח סערה כנ"ל. וסערה על זרועו של הקדוש-ברוך-הוא – כי הפריות צריכין לקץ כל בשר, כמו שאמרו: והנה טוב מאד – דא מלאדי-תפנות (כ"ר פ"ט). והשתלשלותם מגבורות עלאין, כי הוא טוב מאד. וזהו שסערה בזרוע, זרוע אלו חמשה גבורות, שמשם חיותו עד זמן בלע תפנות לנצח (ישעיה כה): וזה פרוש: מרעבת פרעה וחילו – הינו בהינת תפלין, כמובא בזוהר (ויגש ר"י), שפרעה היא אמא, דכל נהירין אתפרעין ואתגליון מנחה. ותפלין נקרא מרעבות, כמו שכתוב (דברים לג): רוכב שמים. ושמים, אש ומים, בהינת גונון, כי תפלין הם נהרין מאמא עלאה. ועל-ידי מה תזכה לבהינת תפלין – ירה ביבם. ירה, הם הגבורות (פרוש "ירה" עם הפולל גימטריא גבורה). ביבם, הוא בהינת דבור, כשאתקשר ותעלה את הדבור לשרשה. ועל-ידי מה תוכל להעלות את הדבור לשרשה, על-ידי למוד התורה בלילה, שעל-ידי למוד הזה נמשך הוט של חסד, ואז: הבקר אור וכו'; ואז הדבור עולה ונעשה בת אברהם, כמו שאמרו (כ"ב מז): בת היתה לו לאברהם ובכל שמה, ביבם גימטריא בכל. וזה: ומבחר שלשיו טבעו ביבם, התורה נקרא אורייתא תליתאי (שבת פח). ומבחר דא אברהם כמו שכתוב (נחמיה ט): אשר בחרת באברהם. פרוש, על-ידי התורה, שעל ידה נתעורר מדת אברהם, על-ידיה נתתפון הדבור, וקץ כל בשר יטבע בנקבא דתהומא רבא. וזו טבעו ביבם סוף – סוף הוא בהינת קץ כל בשר, שהוא דבוק ביבם הדבור, יטבע בנקבא דתהומא רבא. על-ידי בקר דאברהם, שנתעורר על-ידי התורה כנ"ל: (וזאת התורה היא סוד פונות תפלין, כמבאר שם בתוך דברי התורה הזאת, וכנרשם מן הצד בהנה איך כל פונות תפלין כלולין שם, והדברים מוכנים למשפילים. ועדין צריכין באור רחב לבאר הדבר היטב, ואם יהיה אלקים עמדי, יתבאר הדבר במקום אחר בעזרת השם יתברך. ודע, ששמעתי מפיו הקדוש, שחשב כמה וכמה תורות, ואמר, שכלם הם סוד פונות תפלין, דהינו התורה "בתיצרות וקול שופר", ו"אנכי ה' אלקיך", ו"קרא את יהושע" וכו', והתורה "מי האיש הקפץ חיים", ו"אתם תקויו לי ממלכת כהנים", "אשרי העם ורקא", והתורה הזאת: "מרעבת פרעה" וכו'. ועוד כמה וכמה תורות גדולות שאיני זוכר עתה לפרטם. ואמר שכלם הם סוד פונות תפלין. אשרי הזוכה להשיגם):

בְּמִנְחָה, לְאַחֲרָא בְּשִׁמְעָא לָא. – וכן יש לו לכוון לכו להשפיע ההתלהבות כדיבורי התפילה **במנחה**, ולהמשיך הברכות של החסד לאחוז **בשמואל** להכניעו ולמתק הדינים, לקראת הושך הלילה, המתעוררים בין הערבים. וכן לייחד ה' כנ"ל ולדבוק בו גם בזמן הדינים, שזאת הדבקות היא הממתקת אותם.

וְצִלּוֹתָא וּבְעוֹתָא, אֲצִטְרִיף לִיה לְכַר נֶשׁ בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּגִין לְאַתְאַחֲרָא בֵּיה. וְאֲוֹקִימָנָא, מֵאֵן דְּצִלִי צְלוֹתִיה, (וקם) קָמִי מְאָרִיָּה, אֲצִטְרִיף לִיה דְּלָא לְמִשְׁמַע קְלִיָּה בְּצִלּוֹתִיה. וּמֵאֵן דְּאֲשְׁמַע קְלִיָּה בְּצִלּוֹתִיה, צְלוֹתִיה לָא אֲשְׁתַּמַּע. – ותפילה ובקשה, צריך לאדם בכל יום ויום כדי לאחוז בקב"ה ולדבוק בו. כי בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ומסער גופיה דבר נש ובכל יום צריך להמתיק דיני היצר על ידי דבקות התפילה. והעמדנו הלימוד כבר, מי שמתפלל תפילתו לפני קונו, צריך לו שלא ישמיע קולו בתפילתו, בכדי להשוות עצמו לבחינת המלכות הנסתרת כנ"ל. ומי שמשמיע קולו בתפילה, שהשמעת הקול הוא בחינת קול רינת התורה בגלוי, והוא בחינת קול ז"א שלא בחינת רשימו בחשאי, שאז דייקא תפלתו לא נשמעת, כי לא יוכל לכוון לכו כראוי, בהכרת גדולת הבורא המנהיג עולמו וממשיך לו חיות בסתר, אם לא ישווה עצמו לבחינה זו כנ"ל, כי מצד אחד צריך להכירו באופן גלוי, לדעת כי עומד לפניו עתה, עד שתהיה הבושה על פניו ממש, ועל ידי זה יכיר כי עמד לפניו גם בשעת החטא. ויבוש, איך הטא לפני קונו. ומאידך גיסא צריך להכיר בהסתרתו של ה', שיכיר ריחוקו ממנו גם עתה, ובאמת היינו הך, כי לא יוכל להכירו מתוך גילוי שהרי הקב"ה מסתיר עצמו בשביל הבחירה כנ"ל, אלא עיקר הגילוי על ידי שיכיר הנהגתו הנסתרת, והוא דייקא על ידי לימוד התורה בלילה בחושך, שבזמן ההסתרה, הדחקות והצמצום יגלה שיש שם תורה נסתרת המנהיגה החושך גם כן. וצריך להמשיך ברכת חוט החסד של התורה דייקא בבחינת רשימו שהוא בחינת צמצום והסתרה, להמשיכו לתוך התפילה. להמשיך דעת הנהגת החשאי והחושך לתוך התפילה, שהוא בחינת קול בלא ואו. שדייקא על ידי כל הנ"ל נשמעת התפילה למעלה כמרומים, כי כוונת הלב בלחש הוא בחינת בינה ליבא, בחינת ירושלים של מעלה מקום קבלת התפילה בעולמות העליונים אשר שם בבינה נשמעת, שהוא בחינת עליית הדיבור לשורשו להתקבל שם.

מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין (דף רי ע"א) (שמות ר"ב ע"ב) דְּצִלּוֹתָא, לָאו אִיְהִי תְּחִיָּא קְלָא דְּאֲשְׁתַּמַּע. דְּהַחֲוָא קוֹל דְּאֲשְׁתַּמַּע לָאו הִיא צְלוֹתָא. וּמֵאֵן אִיְהִי צְלוֹתָא. דָּא קְלָא אַחֲרָא, דְּתִלְוִיָּא בְּקָלָא דְּאֲשְׁתַּמַּע, וּמֵאֵן הִיא קְלָא דְּאֲשְׁתַּמַּע. דָּא תְּחִיָּא קוֹל דְּהוּא בְּוֹא יו, קְלָא דְּתִלְוִיָּא בֵּיה, דָּא תְּחִיָּא קוֹל בְּלָא וְאִי. – מזה הטעם שאינה נשמעת התפילה בקול אלא בלחש. משום שהתפילה אינה הקול הנשמע, שהוא בחינת התורה, בחינת ז"א, שאותו קול הנשמע אינו התפילה בחינת מלכות אלא ז"א. ומזה היא התפילה בחינת מלכות. זה הוא קול אחר, בחינת אחריים והסתרת ההנהגה בשביל גילוי הפנים מתוך בחירה כנ"ל, כי אין מלך בלא עם הבורח להמליכו ולגלותו, וזה הקול האחר תלוי בקול הנשמע של התורה בלילה בחושך ודחקות כנ"ל. ומזה הוא הקול הנשמע. זה הוא אות קול שהוא באות ואו, כנגד התורה שאורכה ואו ורוחבה ואו, קול התורה הוא קול שתלוייה בו המלכות שהיא אותו קול בלא ואו. כי הדרך לגלות מלכות ה' בבחירתנו כבחינת פנים ודבקות, הוא על ידי שנכיר בחידוד שכלנו את הנהגתו הנסתרת בחושך, שזה חידוד השכל בקול רינת התורה הוא בחינת קול באות ואו כנ"ל המשפיע לקל בלא ואו שהיא

וְהַקֵּל נִשְׁמַע בֵּית פְּרַעָה. – והקול נשמע בית פרעה – תמצית הדברים המובנים על פי הקדמת רבינו הקדוש וכמו שמפרש לקמן בזהר הנ"ל, והוא כי הקול בלא אות ואו (והקל נשמע) מרמו על המלכות, שהוא בחינת הדיבור של התפילה, אשר עיקר מעלתה בעת שיוצאת בלחש דייקא, בשבב והלל לקב"ה כראוי ככוונת הלב מתוך כיסופים והתלהבות הלב, על ידי התשובה שעושה בלילה בהתבודדות, שמקשר עצמו לאמת שכלבו, וזה על ידי התורה שהוא בחינת קול עם ואו, בחינת ז"א, מה שלומד בלילה בדחקות ועניות המוחין בקול רינת התורה, שעל ידי זאת היגיעה לצאת מן עניות המוחין ברצותו להבין לימוד התורה שהיא רצון המלך, על ידי זה מתחדד שכלו בהכרת גדולת הבורא עד שמבין גודל הטאיו לפני ה', שעל ידי זה זוכה לבושה שעל פניו שזאת הבושה היא בחינת תפילין, שעל ידי המוחין המתוקנים בחינת תפילין זוכה להתפלל בדבקות כראוי, ואז התפילה היא בבחינת לחש, בחינת קול בלא ואו, בחינת מלכות, כי בעולם העשיה שהוא בחינת מלכות, שם הנהגת ה' והחיות שממשיך לעולם הוא בחשאי והסתרה בשביל הבחירה כידוע. והמתפלל הממליך את ה' צריך להיות באותה בחינה, כדי שיוכל ככוונת ליבו להכיר באמונתו ובדעתו זאת הנהגה החשאית, ועוד שהתפילה שהיא בחינת דבקות היא בחינת יהוד בחשאי וצנעה. וכשהתפילה היא בזאת הבחינה של השאי ולחש אז דייקא נשמע הקול, שעל ידי זה מתקבלת התפילה, כי התפילה שהיא בחינת בית, מקבלת את האורות של הבינה בחינת התלהבות הלב בתשובה ובושה, שאלו האורות נפרעין ומתגלים, בחינת פרעה, בבית המלכות והדיבור המתוקן, בלב מתלהב בבושה, כי הלב הוא בחינת אמא בחינת בינה ליבא, בחינת אם לבינה תקרא, והבינה היא שורש הגבורות שהם אותיות הדיבור הנכללים בשורשם בעת שמכוון לכו כדיבורו.

רְבִי (אלעזר) אַבְא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) נְכַסְפָּה וְגַם כְּלָתָה נַפְשִׁי לְחַצְרוֹת ה' לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי. תָּא חַזִּי, כָּל פֶּר נֶשׁ דְּצִלִי צְלוֹתִיה (וקם) קָמִי מְאָרִיָּה, אֲצִטְרִיף לִיה לְאַקְדָּמָא לִיה בְּרִבְכָּא בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְלְצִלִי צְלוֹתִיה קָמִי מְאָרִיָּה בְּזַמְנָא דְּאֲצִטְרִיף. – רבי אבא פתח להקדים הבנת הפסוק הקול נשמע בית פרעה כנ"ל, ואמר, נכספה וגם כלתה נפשי בדבקות גדולה בעת התפילה לחצרות ה', לבי המבין ומכיר גדולת הבורא עד לכדי בושה, ובשרי המתוקן על ידי הדיבור המתוקן, הפך דיבורי קץ כל בשר המסער גופיה ובשריה דבר נש, המזה ירננו אל א-ל חי בשיר שבה והלל כראוי. בא וראה, כל בר נש, המתפלל לפני אדונו, שמכיר את קונו ויודע לפני מי עומד, אזי כדי שיוגיע לזאת ההכרה צריך לו להקדים ברכות בכל יום ויום, שאלו הברכות הוא בחינת המשכת ברכת הרשימו של הלימוד בלילה, בחינת החוט של חסד הנמשך בבוקר דאברהם בתפילת שחרית, ואז מתפלל תפילתו לפני קונו כנ"ל בזמן שצריך כותיקין בהנץ החמה.

בְּצִפְרָא, לְאַחֲרָא בִּימִינָא דְּקוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא. – בבוקר דאברהם כנ"ל, לאחוז בימין של הקב"ה בחינת המשכת ואחיות החוט של חסד דאברהם, על ידי מזה שזכה ללמוד בלילה בדחקות עד להמתקת הדינים בהכרת הבורא, על ידי התשובה, על ידי חידוד השכל כנ"ל. ויש עוד לרמוז כי בחינת לאחרא, הוא בחינת הדבקות, בחינת יהוד, בחינת אחד, בחינת תפילין.

מה היא רמזה? זה הוא עולם העליון אשר על ז"א, עולם הבא, היא הבינה כנ"ל. שעל ידי הרמה שהיא הבינה, הקל שהיא המלכות נשמעת. כי מתגלה מלכותו יתברך דייקא על ידי התשובה הנעשית על ידי בינת הלב. וסימניך בפסוק, מן הרמה העליונה שהיא הבינה ותשובת הלב בלילה הממשיכה קולותיה ללימוד התורה, הממושיך חוט של חסד ועד בית התפילה והמלכות, אשר בבית זה שהיא המלכות מושפע החוט של חסד בחינת א-ל. וכמו שרמזו בסמינו דוד המלך, מן העולם העליון, היא הבינה, משם נמשכת הברכה ועד העולם התחתון היא המלכות ודיבורי התפילה. כאן לפנינו נמצא ברמה, זה עולם העליון שנמשך לנו כאן הכרתו יתברך בלבנו. שהרי באותה שעה שברמה נשמע קול בכיית החרטה על החטאים מתוך בושה, שאלו החטאים גרמו לחורבן, אז מה כתוב? ויקרא ה' אלקים צבאות ביום ההוא לכבי ולמספר. כי על ידי שהבינה מאירה בלבנו לשוב, על ידי זה עולה התפילה לשורשה שהיא בעצמה הבינה, ומתעוררים רחמים לשמוע קול הכבי אשר התעורר בחצות בתשובתו על חטאיו וכן בתפילת השחר, לרחם ולהושיע אותנו מן הגלות בבנין בית המקדש השלישי במהרה כימינו אמן.

והקל נשמע, לעילא לעילא. – והקל של דיבור התפילה בבכי כנ"ל נשמע, למעלה למעלה, כי נשמע הדיבור בעולמות העליונים דייקא על ידי בחינת למעלה למעלה, כמו פירש רבינו דברי הגמרא בחגיגה, הארץ שהיא הבינה עומדת על עמודים שהיא התפילה, כי דיבורי התפילה שהם בחינת גבורות, שורשם למעלה בבינה, וכן העמודים שהיא התפילה על ולמעלה מהמים, הם הלב, בחינת שפכי כמים, גבורות דיבורי אמת לבך, שהלב הוא כנגד הבינה בקומת האדם, כי מבחינת הבינה המשפיע למלכות כספרות כן באדם הלב מועלה התפילה להשפיע בה ההתלהבות, וכן המים שהם בחינת החוט של חסד הנמשך מהתורה המשולה להר, לדמד המים על ולמעלה מההרים, שהיא התורה המרוממת, וכן באמת אברהם שהוא בחינת החוט של חסד נקרא גם כן הר, כי הוא בחינת הר ההר, שהר החסד משפיע למדת התפארת שהיא התורה, כי מעל התפארת הוא החסד בשורשו, בחינת מים שעל ההר, או הר מעל ההר, וכן ההר שהיא התורה משפיע למטה החוט של חסד למלכות שאז זה החסד כיבכול מתחת להר התורה. ועל ידי אלו הבחינות של דבר למעלה מדבר ולמעלה מדבר, שכל אחד הוא סיבה ומשפיע לאשר תחתיו על ידי זה דייקא קול התפילה הכולל בתוכו רשימו של קול התורה כנ"ל, זה הקול נשמע למעלה למעלה כנ"ל.

מאי טעמא. בגין דוא"ו אתרחק ואסתלק מניה, ובדין רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה פי איננו. פי איננו, פי איננו מבועי ליה. אלא פי איננו, והא אוקימנא, פי איננו, דבעלה לא אשתפח עמה. דאלמלא בעלה ישתפח עמה, תתנחם עליה. והא בגין בניה, לא יהו בגלותא. ובגין דאיננו, לאו איהי מתנחמא על בניה, בגין דבניה אתרחקו מניה על דאיננו עמה. – מזה הטעם וסוד הדבר שזה הקול של כבי בלחש הוא בלא ואו כנ"ל. ומה הטעם שדייקא זה הקול נשמע למעלה למעלה כנ"ל. אלא מפני שהוא שהיא לימוד התורה בלילה המתקן הרוח סערה בחינת קץ כל בשר, זה הוא התרחק ועלה והסתלק מן כח הדיבור של התפילה, כי מאז טרם חורבן הבית, רבתה השנאת חינוס ודיבורי הגבורות של החוקרים תמיד לקטרג, ומעט הם הקמים בלילה למתק אלו הגבורות, כדי לתקן התפילה כראוי בשבח והודיה אמתית בהתלהבות, שזאת התפילה דייקא נותנת כוח למלכות ה', ועתה התרחקה התורה מן התפילה, ואז רחל שהיא בחינת מלכות בחינת תפילה, היא דייקא מבכה על בניה הרחוקים מדיבורים קדושים של תפילה שהיא רחל

ובגין קה, לא אצטרף ליה לבר נש למשמע קליה בצלותיה, אלא לצלחה בלחש, בההוא קלא דלא אשתמע. ודא היא צלותא דאתקבלת תדיר. וסימניך, והקל נשמע, קל בלא וא"ו, נשמע. דא היא צלותא דהיא בהשאי. דכתיב בהנה, (שמואל א א) וקולה לא ישמע. דא היא צלותא דקודשא בריך הוא קביל, בד אתעביר גו רעיותא ובזונה ותקנא בקרא יאות, וליחרא יחודא דמריה בקרא יאות בכל יומא. – ומפני כך לא צריך לאדם להשמיע קולו בתפילה כנ"ל אלא להתפלל בלחש כנ"ל, באותו קול שלא נשמע שהוא בחינת מלכות כנ"ל. וזו היא תפילה שמתקבלת למעלה תמיד. וסימניך לזכור זה הלימוד הנרמז בפסוקים, והקל נשמע, קל כתוב בלא ואו, והוא דייקא נשמע למעלה. זו היא תפילה שהיא בהשאי בחינת מלכות הנסתרת הנרמזת במילה קל בלא ואו כנ"ל. כמו שכתוב בהנה, וקולה לא ישמע, שהייתה מתפללת בלחש. זו היא תפילה שהקב"ה מקבל, כאשר נעשית מתוך רצון וכוונה בלב מתלהב מתוך תשובה ובושה, אז התפילה בתיקון כראוי. וליחוד יחוד קונו כראוי בכל יום, כי על ידי שמיחד קונו ומגלה כי הנהגתו הנסתרת והגלויה אחד הם, כי גם הושך הלילה וכן דיני דמדומי החמה הוא יתברך מנהיגים בחיות נסתרת, בשביל הבחירה שיתגבר על יצרו למען המלכת קונו, ועל ידי זאת ההכרה דייקא על ידי שעושה תשובה על מה שלא גילה ה' בזמן ההסתרה, אלא הגביר ההסתרה על ידי החטא, ועתה עושה תשובה שלמה על כך, ועל ידי זה נעשה יחוד, וזוכה להתייחד עמו בדבקות התפילה ובושת התפילין היראה כראוי.

רבי אלעזר אמר, קלא בהשאי, דא היא קלא עלאה, דכל קלון נסקין מתמן. אכל קל בלא ו', דא היא צלותא דלתתא, דאיהי אלא לאסתלקא בוא"ו ולאסתברא ביה. – רבי אלעזר אמר לפרש דקות של בחינה בתוך בחינה, קול בהשאי, זה הוא הקול העליון של הבינה שמשם מקבל ז"א, בחינת אם עליונה על בנים בחינת אמא על ברא. שכל הקולות של המידות מחדש ועד יסוד, אשר ז"א כולל אותם, כולם יוצאים משם מן הבינה. דהיינו שגם קול התורה שלומד ותיקון המידות שזוכה על ידי הלימוד, צריך להקדים לזה הלימוד הראוי את התשובה שבלב, שעל ידי בחינת דובר אמת בלבבו, בחינת בינה לבא, מה מדבר לפני קונו דיבורי אמת שבלבו בהתלהבות ותשובה בחצות הלילה, על ידי אלו דיבורי התבודדות זוכה ללמוד כראוי בלילה בחידוד השכל ועל ידי זה זוכה להתפלל כראוי בשחרית. אבל קול בלא ו', זו היא תפילה התחתונה של הבוקר, אשר היא הולכת מדרגה לדרגה לעלות בוא"ו להתחבר בו. דהיינו שבבוקר עיקר כח התפילה הוא מהרשימו של הלימוד שהוא בחינת ואו כנ"ל, שהוא בעצמו מקבל מדיבורי ההתבודדות. וכן יש לפרש להתחבר בו יתברך בדבקות התפילה על ידי זה רשימו של התורה.

תא חזי, והקל נשמע, דא הוא קל בלא וא"ו. דא היא קלא דבכאת על מקדש ראשון ועל מקדש שני. נשמע, במה דאת אמר, קול ברמה נשמע. ברמה, מאי ברמה. דא הוא עלמא עלאה, עלמא דאתי. וסימניך, מן הרמה ועד בית א-ל, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. הכא ברמה, דא עלמא עלאה. דהא בההיא שעתא די ברמה נשמע. בגין מה בתיב, (ישעיה כב) ויקרא ה' אלמים צבאות ביום ההוא לכבי ולמספר גו'. – בא וראה, והקל נשמע, זה הוא קל בלא ואו כנ"ל. זה הוא קל הבורכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני, אשר בהם הייתה המלכות גלויה לכל בגילוי פנים שלם ועתה חרבו. הוא דייקא נשמע כנ"ל, כמו שנאמר קול ברמה נשמע. ברמה,

בעצמה, ובניה בגלות תחת שלטון אחר הדברים, שזה בחינת כל הנסיונות והתגברות היצר המסער גופיתיהם של ישראל בגלות תאוות העבוס. ורחל מאנה להנחם על בניה כי איננו. ומקשה זוהר, מה הוא לשון איננו? הרי מאחר שהם התרחקו ממנה, הם אינם היה צריך להיות כתוב. אלא דייקא כתוב כי איננו בלשון יהוד, והרי העמדנו למדנו הסיבה, כי איננו, הכוונה שבעלה של התפילה שהוא לימוד התורה כראוי, שעל ידי זה הלימוד מחדדים השכל ומכירם את הקב"ה הוא בעלה של השכינה, כי ממנו משפט ההנהגה הנסתרת בשביל הבחירה, וזה השכל המיוחד המביא לתשובה על לשון הרע, לא נמצא עמה. שלא מצליחים ישראל להמשיך הרשימו של התורה אשר בתוכה רשימו של הבינה, למתק על ידי זה דיבורי התפילה. לכן בחשאי עולה צער ישראל אשר בלבם, כי רחוקים המה מן התפילה, שאלמלא בעלה נמצא עמה, והיו ישראל זוכים לדבקות בתפילה בחינת רחל, על ידי התשובה שבאה על ידי התורה הוא בעלה המשפיע בה ביחודם, הייתה מתנחמת עליהם ולא היתה מרגישה חסרון הגלות. כי זה עיקר הגלות מה שרוחקים מתפילה כראוי מפני שאין הלימוד פעול פעולתו כראוי, שהרי אז כשהלימוד והתפילה כראוי וזוכים לדבקות בו יתברך, בניה לא נחשבים שהם בגלות. ומפני שאיננו למתק הגבורות וההסתרה, ואין נעשה יהוד ודבקות, אין היא מתנחמת על בניה, כי מפני סיבת ריחוקם של ישראל מן התפילה שהיא רחל, הוא דייקא מפני שהוא הלימוד המביא להכרת הבורא, איננו עימה להמשיך לה החוט של חסד למתקה. אך הנה בהסתור כאמור מתעוררים רחמי ה' על ישראל, כי קול הבכיה אשר בעומק הלב נשמע למעלה כנ"ל עד שברחמי מעוררם בחצות לפרש שיחתם לפניו בתשובה ולימוד וחיוזוק התפילה מעט מעט כל פעם עד שישוב אלינו בשלמות.

תָּא חֲזִי, בֵּית פְּרַעָה, דָּא הוּא סִימְנִיָּה לְעִילָא, בֵּיתָא דְאִתְפְּרַעֵי וְאִתְגַּלְיִין מִנְיָה כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוֹצִינִין, כָּל מַה דְהוּא סְתִים, מִתְמַן אִתְגַּלִּי. וּבְגִין כֵּן, קוֹדֶשָׁא בְרִיָּה הוּא אִפִּיק כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוֹצִינִין, בְּגִין לְאַנְהָרָא לְחַוּוּא קוֹל, דְאִקְרִי קוֹל בְּלָא וְאִי. – בָּא וְרָאָה לְחַבִּין הַמִּשְׁךְ הַפְּסוּק הַקּוֹל נִשְׁמַע, כִּי מַה הוּא סוּד בֵּית פְּרַעָה, כִּי מַה שְׂבַפּוּעַל נִשְׁמַע קוֹל בְּבֵית פְּרַעָה בְּמִצְרַיִם, הוּא סִימְנִיָּה לְפַעֲלָה שְׁנַעֲשִׂית לְמַעַלָּה בְּבִינָה שְׂמַמְנָה הַשְׁתַּלְשֵׁל לְמַטָּה הַקּוֹל בֵּית פְּרַעָה, כִּי מִתּוֹךְ שְׁהַתְּאַחֲדוּ שׁוּב יוֹסֵף וְאִחָיו וְנִתְקַן פְּגַם הַקְּטָרוֹג שְׁלָחָם עֲלָיו, אֲשֶׁר הִבִּיא לְאַחַר הַדְּבָרִים וְנִסְיוֹן אִשְׁת פּוֹטִיפֵר, וְכֵן נִתְקַן בְּחִינַת לְשׁוֹן הָרַע שֶׁל יוֹסֵף עַל אִחָיו שֶׁהִבִּיא לְמַכְרִיתָם אֹתוֹ, וְיוֹסֵף עַל יְדֵי שֶׁהָיָה לֹמֵד בְּדַחְקוֹת חוֹשֵׁךְ הַכּוּר וְהָיָה אִישׁ מִצְּלִיחָה לְמִתְקֵם הַדִּינִים עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה שְׁלִיט עַל מִצְרַיִם וּמִיֵּצֵר הַגְּרוֹן, וְכֵן עַל יְדֵי תְשׁוּבָתָם שֶׁל אִחָיו יוֹסֵף בְּדִיבּוּר אִמַּת שְׂבַלְבְּכָם וּבּוֹשָׁה שְׁעַל פְּנֵיהֶם, עַל יְדֵי כָּל הַנְּגִ'ל הַמּוֹתְקוֹ הַדִּיבּוּרָם בְּשׁוֹרֶשׁ שְׂבַבְינָה, כִּי אֲלֵמָלָא לֹא הָיוּ זֹכִים יוֹסֵף וְאִחָיו לְעוֹרֵר בֵּינָת לְבָם לֹא הָיָה נִשְׁמַע הַקּוֹל בֵּית פְּרַעָה עַל הַתְּאַחֲדוּתָם כְּנ"ל, וְלִכֵּן זֶה הוּא סִימְנִיָּה עַל הַנַּעֲשֶׂה בְּשׁוֹרֶשׁ לְמַעַלָּה כְּנ"ל, כִּי בֵּית פְּרַעָה מִרְמוֹז שֶׁהוּא בֵּית שְׁנַפְרַעִים וּמִתְגַּלִּים מִמֶּנּוּ כָּל אֹרֹת וְכָל הַמְּאֹרֹת, זֶה הַבֵּיתָא עֵילָאָה הוּא הַבֵּינָה, שְׂכַל גּוּוֹנֵי מִידוֹת הַתְּפָאֶרֶת וְהַתּוֹרָה מִקְבָּלִים פְּרַטִּי גּוּוֹנֵי הַמְּאֹרֹת מִן הַאֹרֹת הַכְּלוּלִים בְּבִינָה. כִּי כָּל מַה שְׂנַסְתָּם בְּחִינַת הַסְּתֵרֶת וְסְתִימַת הַנְּהַגָּה בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, מַה שְׁאִין אֲנִי רֹאִים הַהֲנַהֲגָה שֶׁל הַקְּב"ה בְּגִלּוּי, כָּל זֹאת הַנְּהַגָּה מִתְגַּלֶּת מִשָּׁם מִן הַבֵּינָה, כִּי דִיִּקָּא עַל יְדֵי בֵּינַת הַלֵּב וְדִיבּוּרִים שֶׁל אִמַּת בְּהַתְּבֻדְדוּת בְּחִצּוֹת, עַל יְדֵי זֶה זֹכֵה לְתְשׁוּבָה וְהַכְּרָה בְּגִדּוּלֵת הַכּוּרָא כְּנ"ל וְכֵן לְשַׁלְמוֹת הַלִּימוּד הַמְּגַלָּה הַהִסְתֵּרֶת וְכֵן לְתְפִילָה בְּאוֹר הַבּוֹקֵר, אֲשֶׁר שֵׁם שְׁלָמוֹת הַגִּילּוּי וְהַדְּבָקוֹת. וּמִפְּנֵי כֵּן שְׂגַבּוּרוֹת דִּיבּוּרֵי הַתְּפִילָה צְרִיכִים לְהַתְּמַתְק, לְכֵן הַקְּב"ה מוֹצִיא

לְאוֹר כָּל הַאֹרֹת וְהַמְּאֹרֹת מִן הַבֵּינָה לְתְפָאֶרֶת, מִן הַלֵּב לְתוֹרָה, כִּי לְהַאִיר לְאוֹתוֹ קוֹל שֶׁהוּא הַתְּפִילָה בְּחִינַת מַלְכוּת, שְׂנַקְרָאת קוֹל בְּלָא וְאִי כְּנ"ל כִּי עֵתָה בְּבוֹקֵר הוּא רַק רְשִׁימוֹ וְאִמּוּנָה שְׁלָמָה וְכוּנָה הַלֵּב שְׁלָמָה בְּתְפִילָה וְהַמְּלִכְתָּה הַקְּב"ה דִּיִּקָּא מִתּוֹךְ בְּחִירָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת קוֹל בְּלָא אֹר גְּלוּי שֶׁל וְאִי, אֲלֵא רַק בְּבְחִינַת רְשִׁימוֹ כְּנ"ל הַמְּאֹפְשֵׁר בְּחִירַת הַגְּדֻלַּת הַאִמּוּנָה בּו יִתְבָּרַךְ עַד לְגִילּוּי בְּדַעַת.

תָּא חֲזִי, כִּד יָקִים קוֹדֶשָׁא בְרִיָּה הוּא לְהַאִי קוֹל מְעַפְרָא, וְיִתְחַבֵּר בּוֹאֵר, בְּרִין כָּל מַה דְאִתְאַבְּדִי מִנְיָהוּ בְּזִמְנָא דְגִלְתָּא, יִתְחַדֵּר וְיִתְעַדְנִין בְּנְהוּרִין עֲלָאִין דְאִתְוַסְפֵּן מִגּוֹ עֲלָמָא עֲלָאָה. כְּמָא דְאִתְ אָמַר, (יִשְׁעִיָּה כ"ו) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַשְׁתַּחֲוִי לַה' בְּהַר הַקְּדֹשׁ בִּירוּשָׁלַם: – בָּא וְרָאָה, כִּי אֲשֶׁר יָקִים הַקְּב"ה לְאוֹתוֹ קוֹל מְהַעֲפֵר, שִׁיקִים הַתְּפִילָה וְהַאִמּוּנָה אֲשֶׁר נִפְלָה לְרַע שִׁימוּד הַעֲפֵר, הַמַּה דִּיבּוּרֵי הַקְּטָרוֹג שֶׁל הַנְּחַשׁ אֲשֶׁר מְקוּמוֹ בְּעֵפֶר, כִּי עִיקַר הַדִּיבּוּרִים הָרַעִים הוּא מִתּוֹךְ הַעֲצָבוֹת שֶׁהֵיא נְשִׁיכַת הַנְּחַשׁ דִּיִּקָּא אֲשֶׁר מְבִיא בְּעַרְס לְשׁוֹנוֹ לְעוֹרֵר הַקְּטָרוֹגִים גַּם בְּקָרֵב אֵלוֹ שְׂקִיבֵלוֹ נְשִׁיכְתּוֹ, כִּי הַשְּׂמַח בְּלָבוֹ מִתּוֹךְ קִרְבָּתוֹ לַה' לֹא יִדְבַר וְיִקְטָרֵג עַל אַחֵרִים כָּלֵל, אֲלֵא מִתּוֹךְ טוֹב שְׂבוֹ יִרְאָה טוֹב שְׂבָאֲחֵרִים גַּם כֵּן וְהַדְּבַר בְּרוּר. וְבַעַת הַקְּב"ה יָקִים כְּנ"ל אֶת הַאִמּוּנָה וְהַתְּפִילָה וְהַדְּבָקוֹת, וְיִתְחַבֵּר הַקּוֹל וְהַמְּלִכּוֹת בּוֹאֵר, שְׂנַרְאָה לְמַפְרַע בְּכּוּרֵר אֶת טוֹב הַנְּהַגָּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה בְּזִמְנֵי הַסְּתֵרֶת הַגְּלוּת, וְזֶה זֹאת הַתְּחַבְּרוֹת הַשְּׁלָמָה תְּהִיָּה דִיִּקָּא עַל יְדֵי הַקְּמִים בְּחִצּוֹת וְלֹמְדִים מִתּוֹךְ דַּחְקוֹת וְצַעַר הַשְּׂכִינָה הַרְחֻקָה כִּי אִינְנו, אִז בְּזִמְנֵי הַחֻקָּה, כָּל מַה שְׂנַאבְּדִי מִהֶם מִיִּשְׂרָאֵל בְּזִמְנֵי הַגְּלוּת, כָּל הַרְגָעִים שֶׁל תּוֹרָה וְתְפִילָה שֶׁהֵיוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּרָאוּי לְגִלוּת מַלְכוּתוֹ, אִזוֹ עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלָמָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְרֻב הַדְּבָקוֹת וְהַאֲהַבָּה, יַחְזֵרוּ וְיִתְעַדְנֵי שׁוּב בְּאוֹרֹת הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁל דְּבָקוֹת כּוּוֹנַת הַתְּפִילָה, אֲשֶׁר יִתְאַסְפוּ מִהַמְּקוּמוֹת הַרְחֻקִים שְׂבַגְלוּת, מְאִירִים בִּיתֵר שְׂאֵת מִתּוֹךְ הַתְּשׁוּבָה מְאֲהַבָּה, וְכֵן הַתְּשׁוּבָה יִהְיֶה מְאֹרֹת הַבָּאִים מִתּוֹךְ עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הֵיא הַבֵּינָה בְּחִינַת בֵּית פְּרַעָה כְּנ"ל. כְּמָה שְׂנַאמַר, וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל הוּא קוֹל הַבֵּינָה כִּידוּעֵי שְׂמַמְנָה נִמְשָׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּחִינַת גְּדוּל, וּבָאוּ יִשְׂרָאֵל הָאוֹבְדִים בְּגִלוּת דַּעַתָּם אֶת רַגְעֵי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִילָה כְּרָאוּי, אֲשֶׁר אֲבָדוּ דַּעַתָּם בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר, בְּאַרְצִיּוֹת הָרְאִיָּה, כִּי אֲשׁוּר לְשׁוֹן רְאִיָּה, וְהֵם בְּאַרְצִיּוֹת וְעֵפֶר הַנְּחַשׁ דִּיבְּרוּ לְקַטְרָג אִישׁ עַל חֵבְרוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה הָיָה הַחֻרְבָּן וְהַגְּלוּת. וְהַנְּדָחִים מִן הַתְּפִילָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל יְדֵי אֲרִצִּיּוֹת הַדִּיבּוּר אֲשֶׁר בְּדַחְקוֹת מִצְרַיִם הַגְּרוּן, הַמְּתַמְתְּקָת עַל יְדֵי דִיבּוּרֵי לִימוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּדַחְקוֹת וּמִיֵּצֵר, בְּחוֹשֵׁךְ הַגְּלוּת וְהַלִּילָה וְעִנְיּוֹת הַדַּעַת אִךְ כְּכוּוֹנָה לְהַמְּתֵק הַדִּינִים וְלְגִלוּת הַהִסְתֵּרֶת, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה דִיִּקָּא יַחְזֵרוּ הַקְּב"ה מִן הַגְּלוּת לְהִיּוֹת כּוּלְנוֹ נִכְנָעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְתֵת לוֹ הַמְּלִכּוֹת בְּשְׁלָמוֹת, וְהַשְׁתַּחֲוִי לַה' בְּהַר הַקְּדוֹשׁ, עַל יְדֵי הַר הַקְּדוֹשׁ, הֵיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַמְּרֻמְמַת הַנְּקִרָאת הַר שֶׁל דִּיבּוּרֵי קוֹדֶשׁ, אֲשֶׁר בְּהֵם אֲבָרְהָם הַנְּקִרָאת הַר, בְּחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד הַנְּמֻשָׁךְ בְּבוֹקֵר דְּאֲבָרְהָם, בּוֹקֵר הַגְּאוּלָּה הַמְּאִירָה כְּאוֹר הַבּוֹקֵר, בִּירוּשָׁלַם בִּירְאָה שְׁלָמָה זֹו הַבּוֹשָׁה שְׁעַל יְדֵי הַבֵּינָה וְהַתּוֹרָה כְּנ"ל לְבַלְתִּי תַחְטָאוּ עוֹד לְעוֹלָם. כְּבִנְיָן בֵּין הַמְּקֹדֶשׁ לְנִצְחָה נִצְחִים בְּמַהֲרָה בִּימֵינוֹ אֲמֵן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקומי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטם להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש נשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם להחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

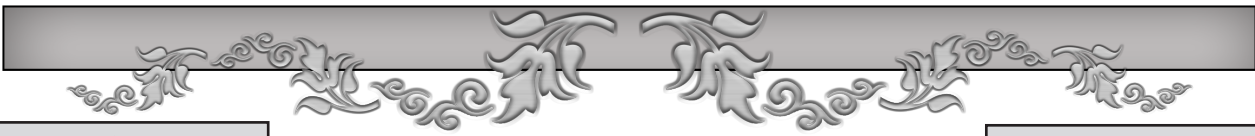
- א. צריך להרגיל את עצמו לדבר בינו לבין קונו באמת גדול, עד שיעורר את לבו באמת, עד שיתחיל לדבר בהמימות שפלב דברי אמת שפלב בהתעוררות בתשובה, עד שיראה פחיתותו וגדלת הבורא, עד שיתבייש מאוד מלפניו ותברך. כי עד עכשו השליח הטאותיו אחר בתפיו ולא עין בהם, ועכשו בשיודע אותם, אזי נכנס בו בוששה גדולה על גדל פשעיו כנגד רב ושלטי עקרא ושרשא דכל עלמין.
- ב. עלידי התורה שלומדין בצר לאדם בעניינות ובדחקות, עלידי זה נמשך עליו חוט של חסד, ומגרש כל בעלי הידין וכל סטרא דמסאבא. ועלידי זה מתמן הדבור ומעלהו לשרשו, עד שיוכח לפרש שיתחיל היטב לפני השם ותברך, לדבר בהמימות שפלב דברי אמת שפלב וכו'.
- ג. עלידי היודד השכל בתורה נתחדדו המחיון, ונתוסף בו הכרה להכיר בגדלת הבורא ותברך, ואזי מתבייש ביותר על הטאיו שזה עקר התשובה, וזוכה לאור התפילין, שהם פחיתת קרוין אור הפנים, בחינת עין החיים:

תפילה על פי הלימוד

דבור פגום קלל, רק כל דבורנו יהיו רק דבורים קדושים, בתורה ותפלה ותהנות ובקשנות ישירות ותשפחות והודאות לשמך הגדול והקדוש, ובגראת שמים ועבודת השם ותברך תמיד, באמת ובלב שלם בקדשה ובטהרה גדולה פרצונה הטוב, "ימלא פי תהלתך כל היום תפארתך. תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד. אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו פני פי יספר צדקתך כל היום תשועתך. אודה ה' מאד פני ובתוד רבים אהללנו. פי יעמד לימין אביון להושיע משופטי נפשו"; ואזכה להרבות בדבורי אמת בכל יום בשלכת הנבורות דקדשה בהמימות הלב, עד שאתעורר באמת לעבודתך, ומשך עלי בוששה ויראה גדולה בכל עת מפניך. ואזכה מהרה לעשות תשובה שלמה על כל הטאיו ועונותי ופשעי הפורבים, ובחמדי הרבים תמחל ותסלה ותכפר לי על פלם, ואתה בחמדי הרבים תקבל תשובתי לפניך בחמדים ובכזון, עד שאזכה שתעביר ותסיר ותגרש ותכטל ממני כל הרוח שטות שנדבק בי עלידי מעשי הרעים, ותעורר רחמך האמתיים עלי, ותנעור בקרוח שטות שפקרבי ותגרשו ותרחקו ותכטלו ממני בכטול גמור. ותזבני לרוח חכמה ובינה ודעת דקדשה, עד שאזכה להכיר ולדעת אותך באמת ובלב שלם, ועלידייזה אזכה שתתגלה הבוששה בפעל על פני, פי עקשיו נטמטם לבי ושכלי כל דך עלידי עונותי הפורבים, עד שאין לי שום

ובכן תזכנו בחמדי אבינו אב הרחמן, ותעורנו לעסק בתורתך הקדושה תמיד יומם ולילה, ולא אוכז שום לילה מליאותי בלי למוד ועסק בתורה ועבודה כל ימי חיי. ותעורני לנדד שנה מעיני, ללמוד הרבה תורתך הקדושה, ולעסק בתפלות ותהנות ובקשנות הרבה בכל לילה ובכל יום ויום, ותהיה בעורי תמיד, שלא יהיה כח לשום כטול בעולם לכטלנו חס ושלום מן התורה ומן העבודה, ואפלו בעת פשצר לאדם חס ושלום, אפלו בשיושבים בעניינות ובדחקות חליה, נזכה גספן בחמדי לעסק בתורה ועבודה תמיד, ולא נהיה בטלים מדברי תורה לעולם. ואתה בחמדי תרחם עלינו ותראה בענינו ודחננו ועמלנו, ותמשיך עלינו חוט של חסד בחמדי הרבים ובחמדי הגדולים, ומשך עלינו אור החסד מבקר דאברכם, וכאור בקר יורה עלינו אור החסד והרחמים והחמלה והחנינה. "יומם וצוה ה' חסדו וכלילה שירה עמי תפלה לא-ל חיי", ועלידי אור החסד בקר דאברכם שתמשיך עלינו בחמדי הרבים, עלידייזה תזכנו להכניע ולאכפאי סטרא דקין כל בשר שהוא הרוח סערה, תחת הדבור דקדשה, ויקים מקרא שפתוב, "רוח סערה עושה דבר". ויתכטלו מן העולם מעלינו ומעל גבולנו כל הדבורים רעים שבעולם, ונזכה לדבור דקדשה בשלמות ולתקן פגם הדבור, ונזכה שייצא הדבור בקדשה מפינו בשיר ושבה ורגן וחלל להשם ותברך. ותזכנו מעתה שלא יצא מפינו שום

לעילוי נשמות
מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.ג.צ.ב.ה.

להצלחת שמעון בן רמונדה רוחמה, ולדוע של קיימא
וכן לרפואה שלמה רחל בת מזל ורמונדה רוחמה
בת שמחה

לעילוי נשמת מירה בת אשר
ת.ג.צ.ב.ה.

לרפואת חיה ליאורה
בת פטריסיה

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת דבורה בת חיים
ת.ג.צ.ב.ה.